

ZÁKLADNÍ ZÁSADY SPORNÉHO PROCESU

PŘEDNÁŠKA DNE 1. 3. 2017

PETR LAVICKÝ

POJEM A VÝZNAM ZÁSAD

- ZÁSADY VYJADŘUJÍ **ZÁKLADNÍ IDEJE**, NA NICHŽ JE PROCES VYBUDOVÁN
 - NEBÝVAJÍ VÝSLOVNĚ UPRAVENY; PROMÍTAJÍ SE V JEDNOTLIVÝCH USTANOVENÍCH
 - ZPRAVIDLA NIKDY SE NEUPLATŇUJÍ V RYZÍ PODOBĚ – KOMPROMIS
 - VÝZNAM
 - LEGISLATIVNÍ
 - INTERPRETAČNÍ
-

1. ZÁSADY, KTERÉ VYMEZUJÍ ROLI STRAN A SOUDU

- DISPOZIČNÍ ZÁSADA
- POVINNOST SOUDU POSTUPOVAT V ŘÍZENÍ EX OFFO
- PROJEDNACÍ ZÁSADA

2. ZÁSADY, KTERÉ VTISKUJÍ ŘÍZENÍ JEHO PODOBU

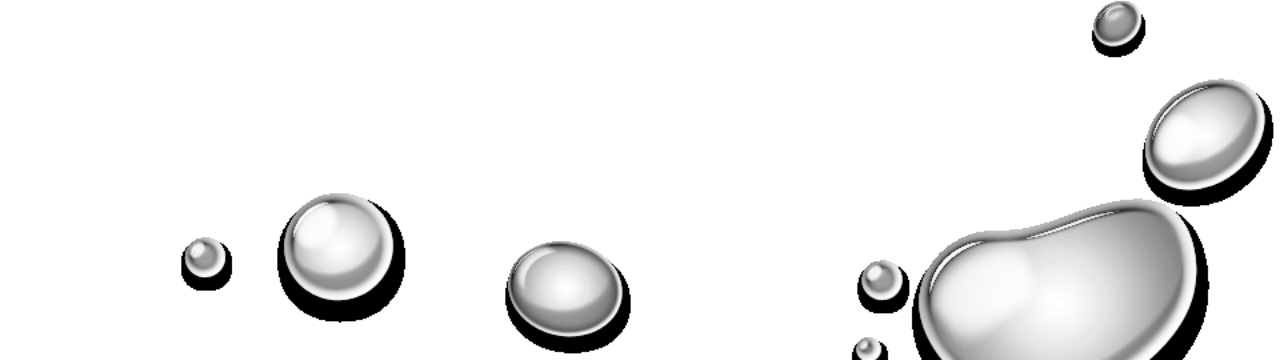
- ZÁSADA ÚSTNOSTI
 - ZÁSADA PŘÍMOSTI
 - ZÁSADA VEŘEJNOSTI
 - ZÁSADA OBOUSTRANNÉHO PRÁVNÍHO SLYŠENÍ
 - ZÁSADA KONCENTRACE ŘÍZENÍ
-

DISPOZIČNÍ ZÁSADA

- **STRANY ROZHODUJÍ O**
 - **ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ (ŽALOBA)**
 - **VYMEZENÍ PŘEDMĚTU ŘÍZENÍ (ŽALOBNÍ PETIT A SKUTKOVÁ TVRZENÍ)**
- **SOUDCE JE PŘEDMĚTEM ŘÍZENÍ VÁZÁN**
- **PLATÍ TÉŽ PRO OPRAVNÁ ŘÍZENÍ**
- **STRANY MOHOU PŘEDMĚT ŘÍZENÍ MĚNIT (ZMĚNA ŽALOBY)**
- **STRANY MOHOU TÉŽ PŘIVODIT PŘEDČASNÉ SKONČENÍ ŘÍZENÍ (ZPĚTVZETÍ ŽALOBY, KLID ŘÍZENÍ, VZDÁNÍ SE NEBO ZPĚTVZETÍ ODVOLÁNÍ, UZNÁNÍ NÁROKU, SMÍR)**

POVINNOST SOUDU POSTUPOVAT EX OFFO

- BYLO-LI ŘÍZENÍ ŽALOBOU ZAHÁJENO, **POSTUPUJE V NĚM SOUD I BEZ DALŠÍCH NÁVRHŮ**, TJ. EX OFFO (§ 100 Odst. 1 OSŘ), NAPŘ.
 - I BEZ NÁVRHU DORUČUJE PÍSEMNOSTI A PŘEDVOLÁVÁ SVĚDKY
 - I BEZ NÁVRHU NAŘIZUJE JEDNÁNÍ A TOTO JEDNÁNÍ VEDE ATD.
 - STRANY JSOU POVINNY POSKYTOVAT SOUDU **SOUČINNOST** (§ 6 OSŘ)
 - **ÚČELEM** JE RYCHLOST, JEDNODUCHOST A NENÁKLADNOST ŘÍZENÍ
-

PROJEDNACÍ ZÁSADA – RYZÍ POJETÍ

- ZA OBJASNĚNÍ SKUTKOVÉHO STAVU NESOU **VÝLUČNOU ODPOVĚDNOST STRANY**
- SOUD MŮŽE ZALOŽIT ROZSUDEK **POUZE NA SKUTKOVÝCH PŘEDNESECH A DŮKAZNÍCH NÁVRZÍCH STRAN**
- SOUD **NESMÍ** VYCHÁZET ZE SKUTEČNOSTÍ, KTERÉ STRANY **NEUVEDLY**, A NESMÍ PROVÁDĚT DOKAZOVÁNÍ **BEZ NÁVRHU** STRAN
- SOUD JE **VÁZÁN DOZNÁNÍM**, I KDYBY POVAŽOVAL DOZNANÉ TVRZENÍ ZA NEPRAVDIVÉ
- STRANY MOHOU SKUTKOVÝM STAVEM **NAKLÁDAT**
- **PŘEKONANÉ POJETÍ 19. STOLETÍ**

PROJEDNACÍ ZÁSADA – MODIFIKOVANÉ POJETÍ

- INICIATIVA A ODPOVĚDNOST ZA OBJASNĚNÍ SKUTKOVÉHO STAVU ZŮSTÁVÁ NA **STRANÁCH**
- **SKUTKOVÉ PŘEDNESY** MUSÍ UVÉST DO ŘÍZENÍ **STRANY**
 - ROZDĚLENÍ BŘEMENA TVRZENÍ VYPLÝVÁ Z ROZDĚLENÍ OBJEKTIVNÍHO DŮKAZNÍHO BŘEMENA
 - POVINNOST **PRAVDIVOSTI** A ÚPLNOSTI (ZÁKAZ ÚMYSLNÉ LŽI)
 - DOTAZOVACÍ A POUČOVACÍ POVINNOST SOUDCE
- **DOKAZOVÁNÍ**
 - ZÁSADNĚ JE NA **STRANÁCH**, ABY NAVRHOVALY DŮKAZY
 - POUČOVACÍ POVINNOST SOUDCE
 - OPRÁVNĚNÍ SOUDCE VYKONAT DOKAZOVÁNÍ EX OFFICIO (§ 120 ODS. 2 OSŘ)

ZÁSADA ÚSTNOSTI

- **ZÁKLADEM ROZHODNUTÍ MŮŽE BÝT JENOM TO, CO BYLO ÚSTNĚ PROJEDNÁNO**
 - K PROJEDNÁNÍ VĚCI SE ZÁSADNĚ NAŘIZUJE JEDNÁNÍ (§ 115 OSŘ)
 - U JEDNÁNÍ STRANY ČINÍ ÚSTNĚ PŘEDNESY A VYJADŘUJÍ SE K VÝSLEDKŮM DOKAZOVÁNÍ
 - SOUDCE MŮŽE PŘI JEDNÁNÍ KLÁST STRANÁM DOTAZY A VYZÝVAT K DOPLNĚNÍ SKUTKOVÝCH TVRZENÍ A DŮKAZNÍCH NÁVRHŮ (§ 118A OSŘ)
 - ÚSTNÍ VYHLÁŠENÍ ROZSUDKU
- **VÝJIMKY**
 - PÍSEMNÁ PODÁNÍ (ŽALOBA, OPRAVNÉ PROSTŘEDKY) A PROCESNÍ ÚKONY SOUDU (ROZSUDEK, PROTOKOLY)
 - ROZHODOVÁNÍ PODLE OBSAHU SPISU (ROZKAZNÍ ŘÍZENÍ, OCHRANA DRŽBY, DOVOLACÍ ŘÍZENÍ, § 214/2, 3 OSŘ, § 115A OSŘ)

ZÁSADA PŘÍMOSTI

- **ZÁKLADEM ROZHODNUTÍ MŮŽE BÝT JENOM TO, CO SE ODEHRÁLO PŘÍMO PŘED SAMOTNÝM NALÉZACÍM SOUDEM (SOUDCEM)**
 - UMOŽŇUJE VOLNÉ HODNOCENÍ DŮKAZŮ SOUDCEM
 - **TŘI PODOBY PŘÍMOSTI**
 - VĚCNÁ
 - OSOBNÍ
 - ČASOVÁ
-

VĚCNÁ PŘÍMOST

- **DOKAZOVÁNÍ SE PROVÁDÍ PŘI JEDNÁNÍ PŘED NALÉZACÍM SOUDEM (§ 122/1 OSŘ)**
- **VÝJIMKY**
 - ZAJIŠTĚNÍ DŮKAZU (§ 78 OSŘ)
 - DOŽÁDÁNÍ (§ 122/2 A 3 OSŘ); LZE VYUŽÍT VIDEOKONFERENCE
 - LZE VYUŽÍT VÝSLEDKŮ DOKAZOVÁNÍ JINÉHO ŘÍZENÍ (NAPŘ. PROTOKOLU O VÝSLECHU SVĚDKA)?
 - U NÁS ÚPRAVA CHYBÍ
 - NAPŘ. V RAKOUSKU VIZ § 281A ZPO

OSOBNÍ PŘÍMOST

- **ROZHODNOUT VE VĚCI MŮŽE JENOM SOUDCE, KTERÝ VĚC PROJEDNAL**
- **ZMĚNA OBSAZENÍ SOUDU**
 - SPRÁVNĚ BY MĚLA MÍT ZA NÁSLEDEK NOVÉ PROJEDNÁNÍ VĚCI
 - PODLE § 119/3 OSŘ NENÍ NUTNO DOKAZOVÁNÍ OPAKOVAT; POSTAČÍ POUZE SDĚLIT OBSAH PŘEDNESŮ A PROVEDENÝCH DŮKAZŮ

ČASOVÁ PŘÍMOST

- OBJASŇOVÁNÍ SKUTKOVÉHO STAVU BY MĚLO PROBÍHAT **KONTINUÁLNĚ**; HODNOCENÍ DŮKAZŮ NESMÍ BÝT PŘÍLIŠ **ČASOVĚ VZDÁLENO** OD JEJICH PROVÁDĚNÍ
- ZA TÍM ÚČELEM
 - ROZSUDEK SE **VYHLAŠUJE** ZPRAVIDLA HNED PO SKONČENÍ JEDNÁNÍ; VÝJIMEČNĚ LZE VYHLÁŠENÍ ODROČIT, NEJPOZDĚJI NA DESET DNŮ (§ 156/2 OSŘ)
 - ROZSUDEK MUSÍ BÝT **PÍSEMNĚ VYHOTOVEN** A ODESLÁN ZÁSADNĚ DO 30 DNŮ (§ 158/4 OSŘ)

ZÁSADA VEŘEJNOSTI

- **JEDNÁNÍ JE VEŘEJNÉ; MŮŽE SE JEJ ZÚČASTNIT KDOKOLIV**
- **VÝZNAM**
 - OCHRANA PŘED KABINETNÍ JUSTICÍ
 - PROSTŘEDEK UDRŽOVÁNÍ DŮVĚRY VEŘEJNOSTI V SOUDY
- **VÝJIMKY VIZ § 116 OSŘ**
- **ROZSUDEK SE VYHLAŠUJE VŽDY VEŘEJNĚ** (§ 156/1 OSŘ), I KDYBY BYL VYNESEN BEZ NAŘÍZENÍ JEDNÁNÍ NEBO I KDYBY BYLA VEŘEJNOST VYLOUČENA

ZÁSADA OBOUSTRANNÉHO PRÁVNÍHO SLYŠENÍ I.

- SOUD MUSÍ DÁT OBĚMA STRANÁM **PŘÍLEŽITOST VYJÁDŘIT SE K VĚCI**
PO SKUTKOVÉ I PRÁVNÍ STRÁNCE
- **STRANY MAJÍ PRÁVO**
 - PŘEDNÁŠET SKUTEČNOSTI A DŮKAZNÍ NÁVRHY
 - VYJADŘOVAT SE K NÁVRHŮM A PŘEDNESŮM PROTISTRANY
 - ZAUJÍMAT PRÁVNÍ ZÁVĚRY K VĚCI
 - VYJÁDŘIT SE K NÁVRHŮM NA DŮKAZY A KE VŠEM DŮKAZŮM, KTERÉ BYLY
PROVEDENY

ZÁSADA OBOUSTRANNÉHO PRÁVNÍHO SLYŠENÍ II.

- **SLYŠENÍ MŮŽE BÝT**
 - ÚSTNÍ NEBO PÍSEMNÉ
 - PŘED ROZHODNUTÍM NEBO VÝJIMEČNĚ PO NĚM (PLATEBNÍ ROZKAZY)
- REALIZACE TOHOTO PRÁVA VYŽADUJE DODRŽENÍ PRAVIDEL O DORUČOVÁNÍ, PŘEDVOLÁVÁNÍ APOD.
- **ZÁKAZ PŘEKVAPIVÝCH ROZHODNUTÍ VIZ § 118A/2**

ZÁSADA KONCENTRACE ŘÍZENÍ

- ŘÍZENÍ BY MĚLO BÝT POKUD MOŽNO **JEDNODUCHÉ, RYCHLÉ A LEVNÉ**
- TOHO NELZE DOSÁHNOUT, POKUD BUDE **PROTAHOVÁNO NEUSTÁLE NOVÝMI SKUTKOVÝMI PŘEDNESY A DŮKAZNÍMI NÁVRHY** – TY MUSÍ BÝT SOUSTŘEDĚNĚ UVEDENY DO ŘÍZENÍ CO NEJDŘÍVE
- K TOMU SLOUŽÍ ZEJMÉNA:
 - POVINNOST SOUČINNOSTI ULOŽENÁ STRANÁM (§ 6 OSŘ)
 - MATERIÁLNÍ VEDENÍ ŘÍZENÍ SOUDEM
 - PREKLUZE OPOŽDĚNÝCH PŘEDNESŮ A DŮKAZNÍCH NÁVRHŮ (§ 118B OSŘ)
 - ZÁKAZ NOVOT V ODVOLACÍM ŘÍZENÍ (§ 205A OSŘ)
 - SEPARACE NÁKLADŮ (§ 147/1 OSŘ)